

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

Rekenkamer Commissie Den Helder
t.a.v. dhr. M.E. van den Heuvel
Postbus 36
1780 AA Den Helder

Datum 18-11-2020
Kenmerk -
Onderwerp Notitie over het Nibud onderzoek armoede- en schuldenbeleid in Den Helder en de gevolgen van de coronacrisis

Geachte mijnheer van den Heuvel,

In juni 2020 heeft het Nibud het definitieve rapport opgeleverd van het onderzoek naar de voortgang van het armoede- en schuldenbeleid in de gemeente Den Helder. Dit was een afronding van het onderzoek dat medio 2019 was gestart. Op het moment van oplevering van het conceptrapport was de coronacrisis nog maar net uitgebroken. Inmiddels is duidelijk wat dit betekent en wat de impact is op een grote groep van zeer kwetsbare mensen. De situatie was ernstig en inmiddels zijn de zorgen groter geworden. In deze notitie ga ik in op de gevolgen van de coronacrisis en geef ik aan waarom een integrale aanpak van het armoede- en schuldenbeleid onverminderd belangrijk is.

Gevolgen van de coronacrisis

Volgens de laatste ramingen van de Europese Commissie duurt het herstel van de economie na corona langer dan verwacht. Voor Nederland wordt gerekend op een krimp van 5,3 procent voor 2020, 2,2 procent voor 2021 en een aanhoudende krimp in 2022 van 1,0 procent. Hiermee wordt het sombere scenario dat eerder door Deloitte en SchuldenlabNL in beeld is gebracht, bevestigd. Het betekent dat we rekening moeten houden met alarmerende cijfers. Eén op de zes huishoudens verwacht een inkomensachteruitgang van 30 procent of meer. Het aantal huishoudens met betalingsproblemen zal naar verwachting toenemen van 1.4 miljoen naar wellicht 2 miljoen. Het aantal huishoudens met problematische schulden (betalingsachterstanden die de komende jaren niet kunnen worden voldaan) zal toenemen van ca. 650.000 in 2020 naar mogelijk 1 miljoen in 2021. Gelet op de reeds bestaande situatie zal deze toename zich ook in de gemeente Den Helder voordoen.

Nieuwe groepen in armoede

Naast mensen die al voor de coronacrisis te maken hadden met financiële problemen, zijn er nieuwe groepen die door een terugval in het inkomen voor het eerst te maken krijgen met financiële problemen. Zij moeten terugschakelen in hun uitgavenpatroon, terwijl ze dat èn niet gewend zijn, maar ook vaak niet zomaar kunnen omdat sommige uitgaven

nibud.nl

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting

zoals bestaande woonlasten niet snel omlaag te brengen zijn. Deze groep kent bovendien de weg naar de financiële zorgverlening en het sociale domein niet, waardoor de kans groot is dat zij te laat aan de bel zullen trekken. Veel mensen maken nu gebruik van betaalpauses die door schuldeisers worden aangeboden. Hierdoor vormt zich een stuwmeer van uitgestelde betalingsproblemen. De gemeente Den Helder zal, net als andere gemeenten in Nederland, te maken krijgen met overbelasting van schuldhulpverleners als in korte tijd veel meer hulpvragers geholpen moeten worden.

Mensen die al voor de coronacrisis te maken hadden met financiële problemen

Veel mensen die al voor de coronacrisis financiële problemen hadden, hebben zich tijdens de periode van sociale onthouding niet gemeld. De beschikbare fysieke loketten waren grotendeels gesloten, hulpverleners en vrijwilligers konden geen huisbezoeken meer afleggen. In een aantal gevallen is er via de telefoon of digitaal hulp geboden. Veel van deze hulpvragers zijn echter niet digitaal vaardig, en hebben dus geen of onvoldoende hulp gekregen. Dit is terug te zien in een landelijke daling van de instroom in de schulddienstverlening tijdens de crisis. Ook hiervoor geldt dat dit landelijke beeld naar alle waarschijnlijkheid in de gemeente Den Helder te zien zal zijn.

Integrale aanpak armoede en schulden, preventie en empowerment

Deze (aankomende) ontwikkelingen maken dat een integrale aanpak van armoede en schulden, preventie en empowerment belangrijker zijn dan ooit. Effectieve armoedebestrijding begint bij het realiseren van financiële bestaanszekerheid, een toereikend budget en een begrijpelijk systeem. Daarnaast is het essentieel om naast mensen te staan, hen te helpen grip te krijgen op hun eigen situatie en perspectief te vinden.

Met vriendelijke groeten,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A. Vliegenthart', written in a cursive style.

Dhr. A. Vliegenthart,
Directeur
Nibud